

منش مهارتی؛ شرط ورود به آموزش‌های مهارتی

دکتر عباس صدری

اشاره

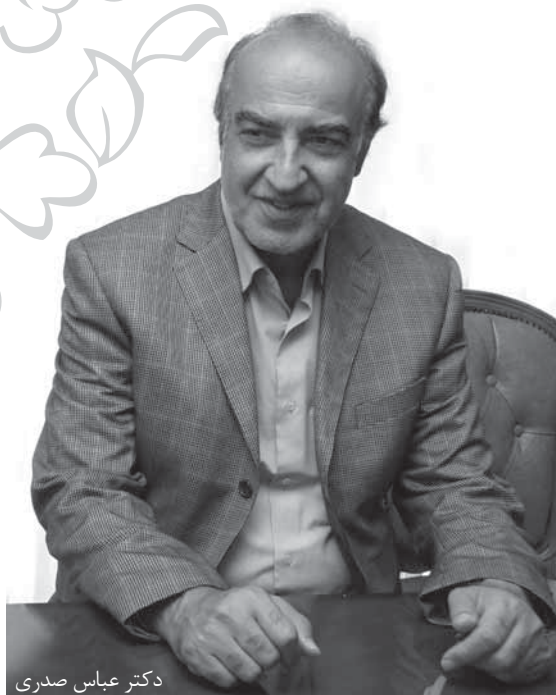
یکی از شیوه‌های مهارتی در بخش فنی و حرفه‌ای، آموزش‌های رسمی در دوره دوم دبیرستان یا هنرستان است. بنده سعی می‌کنم با توجه به تجربه سی و چند ساله خود از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، مباحث گوناگونی را در دوازده بخش پیرامون این آموزش‌ها مطرح نمایم و امیدوارم گردآوری این مجموعه صحبت‌های دوازده جلسه بتواند این آموزش‌ها را در یک نگاه کلی، به لحاظ محیطی و محاطی، ارائه نماید و بتواند راه‌گشای تهیه یک دکترین برای آموزش‌های مهارتی باشد.

کلیدواژه‌ها: منش مهارتی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، کاربرینی.

یکی از چالش‌های اساسی این آموزش‌ها نحوه ورود دانش‌آموزان به این دوره تحصیلی است. باید بررسی کنیم و ببینیم دانش‌آموزان، پس از پایان دوره راهنمایی چگونه دوره هنرستان را انتخاب می‌کنند و از آموزش‌های مهارتی و محیط‌های کاری، که نهایتاً باید در آنجا مشغول به کار باشند، چه میزان شناخت و آگاهی دارند. آیا استعداد فراگیری این مهارت‌ها را دارند و مهم‌تر از همه این که آیا علاقه به آموزش و کار مهارتی دارند. تحقیقات انجام شده حاکی از آن است که ورود بخش مهمی از دانش‌آموزان به دوره هنرستانی به دلیل نبودن شناخت کافی، به‌خصوص از آینده شغلی بوده است و بعضاً به دلیل آسان‌تر بودن شیوه ورود به آموزش‌های عالی این آموزش‌ها را برمی‌گزینند. تجربه چند ده ساله بنده در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و علمی و کاربردی حاکی از آن است که دانش‌آموزان ضرورت دارد از دوره‌های ابتدایی به نوعی با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای آشنا شوند و دستی بر آتش داشته باشند. در واقع از دوران ابتدایی می‌توان ضمن آشنا نمودن دانش‌آموزان با مهارت‌های گوناگون شاخه‌های فنی و حرفه‌ای، به منظور ایجاد انگیزه در آنان، میزان علاقه‌شان را جهت ورود به این آموزش‌ها سنجید و جهت‌گیری فکری آنها را

همواره پیشنهاد داشته‌ام که دانش‌آموزان در تابستان (یا تابستان‌های) قبل از ورود به دوره فنی و حرفه‌ای به نوعی با محیط‌های کاری آشنا شوند و در حقیقت «کاربینی» داشته باشند

دانش‌آموزان ضرورت دارد از دوره‌های ابتدائی به نوعی با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای آشنا شوند و دستی بر آتش داشته باشند

دکتر عباس صدری

زمینه‌ساز ورود دانش‌آموزان به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است. ضرورت دارد افراد نسبت به این دوره‌ها شناخت و آگاهی لازم داشته باشند. لذا همواره پیشنهاد داشته‌ام که دانش‌آموزان در تابستان (یا تابستان‌های) قبل از ورود به دوره فنی و حرفه‌ای به نوعی با محیط‌های کاری آشنا شوند و در حقیقت «کاربینی» داشته باشند. این کار توسط خود هنرستان‌ها نیز قابل سازمان‌دهی است. ضمن این‌که با تهیه و ارائه فیلم‌های آموزشی در زمینه مهارت‌های گوناگون و به‌خصوص کارآفرینان موفق، دانش‌آموزان مستعد به مهارت‌های مختلف علاقه‌مند می‌شوند. از دیگر مزایای کاربینی این است که دانش‌آموزان آگاه می‌شوند که در دودران تحصیلاتشان در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای برای چه محیط‌های کاری آماده می‌شوند و در آینده چه قابلیت‌ها و توانمندی‌هایی باید داشته باشند. مجدداً تأکید می‌کنم آشنایی با کارآفرینان موفق و افراد مهارت دیده به‌خصوص در دوره‌های کارآفرینی، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. بر عکس افرادی که بدون داشتن اطلاعات، به‌هنگام تعیین رشته وارد هنرستان‌ها می‌شوند بعضاً واجد شرایط نیستند و قابلیت‌های لازم را برای آموزش‌های مهارت ندارند، لذا در فرآیند تحصیلاتشان همیشه کمبودهایی را احساس می‌کنند.

جهت‌یادگیری یک با چند مهارت مشخص نمود. یادآوری این نکته ضروری است که تحقیقات انجام شده در مقیاس کوچک مشخص کرده است که موفق‌ترین دانش‌آموزان دوره‌های فنی و حرفه‌ای کسانی‌اند که قبل ورود به این دوره‌ها منش شخصیت مهارتی پیدا نمایند. و همین‌جا این سؤال مطرح است که آیا این منش باید توسط خود دانش‌آموز ایجاد شود یا این‌که جامعه و نظام آموزشی باید در دوره راهنمایی و حتی ابتدایی چنین ملاحظاتی داشته باشد و افراد مستعد را جهت ورود به این دوره‌ها آماده کند و با ارائه اطلاعات و واقعیت‌های محیط‌های کار توانایی‌های بالقوه آنان را بالفعل نماید.

تجربه بعضی از کشورهای موفق در زمینه آموزش‌های مهارتی و فنی و حرفه‌ای حاکی است که دانش‌آموزان در دوره‌های راهنمایی و حتی ابتدایی، دنیای کار را رصد می‌کنند و با این تجربیات استعداد و علاقه افراد نمایان می‌گردد و کم‌کم شخصیت مهارتی پیدا می‌کنند.

بدیهی است نقش «مشاور» در جهت هدایت صحیح این شخصیت مهارتی انکارناپذیر است. در غیر این‌صورت ممکن است دانش‌آموزان با تشخیص غلط به دوره‌های فنی و حرفه‌ای وارد شوند. از آنجا که آموزش‌های دوره اول متوسطه و حتی ابتدایی